

ΑΠΟ ΒΔΟΜΑΔΑ ΣΕ ΒΔΟΜΑΔΑ

ΤΟ ΑΙΩΝΙΟ ΤΡΟΠΑΡΙ

Είχαμε καιρό ν'ακούσουμε το αιώνιο γλωσσικό 'τροπάρι των εφημερίδων. Τὰ νέα 'Αναγνωστικά του Δημοτικού Σχολείου έγιναν άφορμή νά τὸ ξανακούσουμε πάλι. Στόν ἴδιο σκοπὸ καὶ μετὰ τὰ ἴδια λόγια.

Τὸ παρᾶξενο, σὲ ὅλη αὐτὴ τὴν ἱστορία, κ' ἐκεῖνο ποὺ μ' ἐνδιαιφέρει στὴ χρονολογικὴ αὐτὴ στήλη, εἶνε τὸ ἀκόλουθο φαινόμενο. Πάνε τόσα χρόνια τώρα, ποὺ τρωγόμαστε γιὰ τὸ Γλωσσικὸ Ζήτημα. Τόμοι σωριάζθηκαν ἀπάνω σὲ τόμους, ἀπὸ τὰ ὑπὲρ καὶ τὰ κατὰ. Δὲν ἔμεινε λεπτομέρεια τυπικὴ, φθόγγολογικὴ, συντακτικὴ, ποὺ νὰ μὴν ψιλοκοσκινοστῇ, ἀπὸ ἡτοὺς ἐιδικούς τῶν δύο κομμάτων. Δὲν ἐστάθηκε ἀντιλογία καθαρηνουσιάνικη, ποὺ νὰ μὴν εὗρη τὴν ἀντίκρουσίν της ἀπ' τὴν ἀντίθετη μερίδα τῶν γλωσσολόγων, τῶν σοφῶν καὶ τῶν λογοτεχνῶν τοῦ Δημοτικισμοῦ. Καὶ πάλι τὸ ἀντίθετο. Δὲν φανερώθηκε καμμιά ἀπορία ποὺ νὰ μὴν εὗρη μιὰ λύση καὶ καμμιά λύση, ποὺ νὰ μὴ γεννηθῇ μιὰ νέα ἀπορία. Θέλω νὰ πῶ, μετὰ λίγα λόγια, πῶς δολιχρὴ φιλολογία ἔχει δημιουργηθῇ ἀπάνω στοῦ Γλωσσικοῦ μας Ζήτημα.

Τί θὰ γινότανε τώρα σὲ κάθε μέρος τοῦ κόσμου, σὲ ἀνάλογη περίστασι; Κάθε ἄνθρωπος, ποὺ θὰ ἔβγαυε νὰ μιλήσῃ γιὰ ἓνα τόσο ψιλοκοσκινοσμένο ζήτημα, καὶ νὰ μιλήσῃ μάλιστα μ' ἓναν τρόπο ἀντικειμενικὸ τάχα, ἐπιστημονικὸ δηλαδὴ, θὰ τὸ θεωροῦσε ὑποχρέωσή του νὰ συμβουλευθῇ τὴ σχετικὴ βιβλιογραφία καὶ νὰ μελετήσῃ ὅλη τὴ σχετικὴ ἐπιχειρηματολογία καὶ τῆς μιᾶς μερίδας καὶ τῆς ἄλλης. Κ' ἔπειτα θὰ βγαίνει νὰ πῇ καὶ τὴ δική του γνώμη, ποὺ θὰ ἦτανε πάντα σεβάσιμη, γιατί θὰ ἔφερνε ἓνα καινούργιο ἐπιχείρημα καὶ μιὰ καινούργια ἀντίληψη, ἀδιάφορο ποιά. Στόν γλυκύτατον ὅμως αὐτὸν τόπο, τί γίνεται; Ἐνα καλὸ πρωτὶ παρουσιάζεται κάποιος, καὶ σὰν νὰ ἦτανε χθесινὸ ζήτημα, σὰν νὰ μὴν εἶχε γραφῇ τίποτε γι' αὐτό, τίποτε συζητηθῇ, παρουσιάζεται καὶ φέρνει τίς ἀντιλογίες του. Τοῦ εἶνε ἐντελῶς ἀδιάφορο ἂν στὰ ἴδια πράγματα, ποὺ παρουσιάζει γιὰ νέα, ἔχουν ἀπάντησιν μετὰ τόμους δολιχρῶν, πολὺ προτῆτερα, ἄλλοι σὲ ἄλλους. Ὅπως ὁ Χριστιανὸς ἐκεῖνος, ποὺ μπάτισσε τὸν Ἑβραῖο καὶ εἶπε ἔστερα στοῦ δικαστήριου πῶς τὸν μπάτισσε, γιατί οἱ ὁμόφιλοί του σταυρώσανε τὸ Χριστό, καὶ ὅταν τοῦ εἶπε ὁ δικαστής πῶς αὐτὸ ἦτανε μιὰ πολὺ παλαιὰ ἱστορία, ἀποκρίθηκε ἀφελέστατα πῶς αὐτὸς ἔχτες τὴν εἶχε μάθῃ, ἔτσι καὶ αὐτὸς ἔχτες μόλις ἔμαθε τὸ σταυρώμα τοῦ Χριστοῦ. Ἐχτες μόλις ἔμαθε πῶς σταυρώθηκε ἡ Καθαρεύουσα γιὰ τὸν ἀντίθετο ἀκριβῶς λόγο, ποὺ σταυρώθηκε ὁ Χριστός. Καὶ πῶς ἡ μακαρίτισσα εἶνε γιὰ καλὰ θαμμένη καὶ κανένας Ἀγγελοῦ δὲ θὰ κυλίσῃ ποτὲ τὴν πέτρα τοῦ μνημείου της. Καὶ ἔτσι ὁ δημοτικιστὴς εἶνε ὑποχρεωμένος, κάθε φορὰ ποὺ θὰ παρουσιάζεται κάποιος νὰ ξαναφέρῃ τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα, ποὺ ξετινάχθηκαν χίλιες φορὲς ἀπὸ χίλιους ἄλλους, νὰ ξαναρχίσῃ ἀπὸ τὸ Ἄλφα, γιὰ νὰ ξαναπῇ τὰ ἴδια πράγματά, ἔτοιμος νὰ τὰ ξαναπῇ πάλι τὴν πρώτη φορὰ, ποὺ θὰ πα-

ρουσιασθῇ ἓνας ἄλλος, πεσμένος ἀπ' τὸν Ἄρη, γιὰ νὰ μιλήσῃ γιὰ τὰ ἴδια πράγματα, μετὰ τὰ ἴδια λόγια.

Κανένας δὲ θὰ εἶχε βέβαια νὰ πῇ τίποτε, ἂν ἓνας Χριστιανὸς ἔβγαυε νὰ πῇ ἀπλῶς ὅτι ἡ γλῶσσα αὐτοῦ ἢ ἐκεῖνο τοῦ βιβλίου δὲν τοῦ ἀρέσει, ἢ ὅτι τοῦ πηγάωνει τὴ γλωσσικὴ του συνήθεια, ὅτι τρελαίνεται γιὰ τὴ ρίνα καὶ συχναίνεται τὴ μύτη, ὅτι ἡ θρησκεία ἐνθουσιάζει καὶ ὅτι ἡ τρεχάλα τοῦ μυρίζει προσοτυχία, ὅτι μετὰ τὸ οὐς τοῦ ἐνωτίζεται τὴ λύρα τοῦ Ὑρφέως, ἐνῶ μετὰ τὸ αὐτὸ τοῦ ἀκούει βαρβαρόφωνα σαντούρωμα. Καθένας μετὰ τὸ γούστο τοῦ ἐπιτέλους σ' αὐτὸν τὸν κόσμο. Ἐρχεται ὅμως καὶ ρωτᾷ μετὰ ὅλη τὴ σοβαρότητα τοῦ κόσμου.

— Εἶνε δυνατόν, κύριοι, νὰ ὑπάρξῃ ποτὲ Γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς λεγομένης Γλώσσης;

Καὶ ὅταν τοῦ πῇτε, ὅτι χίλιες φορὲς εὐκολώτερο εἶνε νὰ ὑπάρξῃ, ὅπως καὶ ὑπάρχει, Γραμματικὴ τῆς Δημοτικῆς, ποὺ εἶνε μιὰ γλῶσσα καὶ γλῶσσα ποὺ τὴν μιλεῖ ὅλη ἡ Ἑλλάδα, παρὰ Γραμματικὴ τῆς Καθαρεύουσας, ποὺ εἶνε ἑκατὸν πενήντα δύο γλώσσες καὶ ποὺ τὴ γράφει καθένας χωρὶς νὰ τὴ μιλή, μετὰ χωριστὴ συνταγὴ δική του καὶ μετὰ διάφορες συνταγὲς κάποτε ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος, ἀνάλογα μετὰ τὴν περίστασι καὶ τὸ θέμα του, δὲν σκοτίζεται οὔτε καν νὰ σκεφθῇ ἂν αὐτὸ ποὺ τοῦ λέτε εἶνε σωστὸ ἢ ὄχι.

Καὶ σὰς ρωτᾷ πάλι, μετὰ τὴν ἴδια σοβαρότητα:

— Γιατί, κύριοι, ἀκρωτηριάσετε τὰ ταλαιπωρα τελικὰ ν, τὰ ἀπεργαζόμενα τὴν εὐφωνίαν τῆς γλώσσης;

Καὶ ὅταν τοῦ ἀποδείξετε ὅτι τὰ κόβετε ἀκριβῶς γιὰ λόγους εὐφωνικούς, ἐκεῖ ποὺ δὲν ἔχουν κανένα λόγο, καὶ ὄχι γιατί ἔχετε τίποτε προηγούμενα μαζὶ τῶν καὶ ὅταν τοῦ ἀποδείξετε ἀκόμα ὅτι ἡ Καθαρεύουσά του, μετὰ τὰ τελικὰ ν, αὐτὴ εἶνε ποὺ εἶνε γεμάτη χασμωδίες (αἱ ἐπιφάνειαι, αἰτινες), γιατί ἀπλούστατα ἡ Καθαρεύουσα πῆρε αὐτοῦσιο τὸ ἀρχαῖο λεκτικόν, χωρὶς νὰ μπορέσῃ νὰ πάρῃ καὶ τὸ δέσμιον τοῦ λόγου μετὰ τὰ διάφορα μόρια, ποὺ ἐμπόδιζαν τὴ χασμωδία, χωρίζοντας τὰ ὅμοια φωνήεντα, δὲν κοιτάζει πάλι νὰ σκεφθῇ ἂν αὐτὰ ποὺ τοῦ λέτε εἶνε σωστὰ ἢ ὄχι.

Κ' ἔτσι στοῦ τέλος μένει αὐτὸς μετὰ τὴν ἰδέα του κ' ἐσεῖς μετὰ τὴ δική σας. Συνεννόησις — μηδέν. Στὸ ἀναμεταξύ ἡ γλωσσικὴ ἀλήθεια τραβάει τὸ δρόμο της. Κυριεύει τὸν στίχο, τὴν πρόζα, τὸ μυθιστόρημα, τὸ διήγημα, τὸ θέατρο. Ὅλη ἡ δημιουργικὴ λογοτεχνία μας κατακτῆθηκε ἀπ' τὴ ζωντανὴ γλῶσσα. Πρέπει νὰ εἶνε τυφλὸς κανένας γιὰ νὰ μὴ βλέπῃ τί γίνεται τριγύρω του. Καὶ ὅμως ὑπάρχουν ἀκόμη ἄνθρωποι καὶ μάλιστα δημοσιογράφοι, ποὺ αἰτοὶ ἴσια - ἴσια θὰ ἔπρεπε ἀπ' τὸ ἐπάγγελμά τους νὰ βρίσκωνται περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλον μέσα στὴν πραγματικότητα, καὶ γυρεύουν... Τί; Ἐμεῖς ὅλοι, οἱ μεγάλοι, νὰ χαϊρόμαστε τὴν τέχνη τοῦ λόγου στὴν ζωντανὴ της ἔκφρασι, καὶ τὰ παιδιὰ μας νὰ τὰ καταδικάζουμε νὰ παπαγαλίζουν λόγια, ποὺ οὔτε τὰ νοιώθουν οὔτε τὰ αἰσθάνονται. Γιατί τώρα αὐτὴ ἡ καταδίκη τῶν ἀθῶων μικρῶν πλασμάτων; Γιὰ νὰ μάθουν τάχα τὴ γλῶσσαν;

τους. Ώσάν ο Γάλλος και ο Ίταλός να Ξστελνε το παιδί τον στο Δημοτικό Σχολείο, διάζοντάς το να μάθῃ τὴν σημερινή του γλώσσα οὐ Λατινικὸ ἑλφαθῆ-τάρι.

Ἐγὼ τοιούλαχιστον γνῶρισα ἕναν πατέρα, πού ἦταν ἐλκικρινέστερος ἀπὸ μερικοὺς δημοσιογράφους. Αὐτὸς συνείδηζε νὰ λέῃ στοῦ παιδὶ του, ἕνα ἀγοράκι ἐφ'τά χρονῶν.

— Ἐγὼ, βρε κανάγια, πῶς τᾶμθα τὰ ἴα καὶ τὰ ὠὰ κ' ἔγεινα ἄνθρωπος; Ὅπως τυραννίστηκα ἐγὼ! ἔτσι νὰ τυραννίσῃς κ' ἐσύ, βρωμόκυκλο!

ΠΑΥΛΟΣ ΝΙΡΒΑΝΑΣ

ΞΕΝΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Γαλλική. «Ίσλαμικὰ διηγήματα καὶ ποιήματα» ἔχει τίτλο ἕνα βιβλίον τοῦ Σαλέμ Ἑλ-Κούμπι. ὅπου ὁ ποιητὴς αὐτὸς τραγουδαίει τὸν ἔρωτα, τὴν ὁμορφίαν, τὴς γλῶσσας τῆς Ἀνατολικῆς ζωῆς· κ' ποιο ξεχωριστὸ ἀρώμα ξεχύνεται ἀπὸ τὸ βιβλίον τοῦτο, ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς σὰν συγγραφεὺς χαρισματικὰ τὸν προσθέτει καὶ τὸν τόνο τῆς ἀληθείας, πρᾶγμα πού ποτὲ δὲν τὸν εἶχαν ὅσοι Ἑβραῖοι εἰσῆλθον ἐμπνευσμένοι ἀπὸ τὴν Ἀνατολήν. Αἰσθάνεται κανεὶς διαβάζοντας τὸ βιβλίον αὐτό, ὅτι ὁ ποιητὴς του μιλάει γιὰ χώρα πού εἶναι ἡ δική του καὶ ὅτι ἡ ψυχὴ του εἶναι πολὺ κοντὰ στὴν ψυχὴ πού ζωγραφίζει.

Κρίνεται γιὰ ἔργο πολλῆς ἀξίας τὸ βιβλίον τοῦ κ. Πέτρου Λασσέρ «Φρειδερίκος Μιστράλ», ὅπου ἐξετάζεται ὅλο τὸ δοξασμένο ἔργο τοῦ Προβηγκιανοῦ ποιητῆ καὶ καθορίζεται μὲ ξεχωριστὴ ἱστορικὴ τέχνη ποῖος ἦταν ὁ Μιστράλ ποιητής, ἠθικολόγος, πολίτης σὲς θεωρίες του.

Τὸ βραβεῖο τῆς Ἀκαδημίας τῶν Γκογκύρ γιὰ τὴ χρονιά 1918 δόθηκε σὲν κ. Γεώργ. Ντυαμέλ γιὰ τὸ βιβλίον του «Πολιτισμός» πού τὸ ἔχει τυπώσει μὲ τὸ ψευτόνομα Δανιὴλ Τεβενέν. Τὸν Ντυαμέλ τὸν ἐφήφισαν ἀπὸ τοὺς 10 ἀκαδημαϊκοὺς οἱ ἔξη· οἱ ἄλλοι τέσσερες ἐφήφισαν τὸν κ. Πέτρον Μπενουά γιὰ τὸ μυθιστόρημά του «Καίνυγκμαρκ».

Ὁ κ. Γεώργ. Ντυαμέλ πρὶν ἀπὸ τὸν πόλεμον δὲν ἦταν καθόλου πεζογράφος καὶ μυθιστοριογράφος, παρ' ὅλον ποιητὴς καὶ δραματογράφος. ἔχει δημοσιεύσει πολλοὺς στίχους καὶ δράματά του ἔχουν παιχτῇ «Τὸ Φῶς», «Στὸν ἴσκιον τῶν ἀγαλμάτων», ἡ «Μάχη». Μιζὶ μὲ τὸν Κάρολον Βιλντενὲκ ἔχει γράψῃ τὴ θεωρίαν τοῦ ἐλευθέρου στίχου.

Ὁ Ἐδμόντος Ροσσὴν πρὶν πεθάνῃ εἶχεν ἔτοιμον γιὰ τὴν ποίαν μόνος θὰ τελείωνεν ὁ πόλεμος ἕνα τόμον ποιημάτων, πού θὰ τοῦ ἔδινε τὸν τίτλον «Τὸ πέταγμα τῆς Μασσαλιωτιδίας». Τὸ βιβλίον αὐτὸ θὰ τυπωθῇ πολὺ ἀργότερα.

Ὁ κ. Ρεϊνῶ, πού ἦταν ὁ φίλος τοῦ Μωρέας, τυπώνει ἕνα βιβλίον μὲ τὸν τίτλον «Τὸ Συμβολιστικὸ Μάλωμα». Τὸ μικρὸν αὐτὸ βιβλίον, πού ἐκπνέει θύμησης τοῦ 1870 ἴσως τοῦ 1890 θὰ προσδιορίσῃ μερικὰ σημεῖα γιὰ τὸν συμβολισμόν, πού δὲν εἶχαν ἔλθει ποτὲ στοῦ φῶς.

Τὸ τελευταῖον βιβλίον, πού εἶχε γράψῃ ἡ Ἰουδήθ Γκωτιέ (ἔχει πεθάνει ἐδὼ καὶ δέκα μῆνες) εἶναι μιὰ ὡραία παιδικὴ ἱστορία μὲ τὸν τίτλον «Ἐνας Στρατηγὸς πέντε χρονῶν». Τὶς εἰκόνες του τὶς ἔχει κάμει ἡ κυρία Τεὸ Μπερζερά, ἀνηψιὰ τῆς Γκωτιέ.

Ἀγγλική. — Ὁ κ. Μπρίμλεϋ Τζόνστον στοῦ νέο βιβλίου του «Οἱ μυθιστοριογράφοι γυναῖκες» λέει, ὅτι οἱ Ἀγγλίδες πού γράφουν γενικὰ εἶναι παραπολλές. Μὲ πολλὴν ἐξυπνάδα καὶ χροῖμα ἐξετάζει τὰ ἔργα τους καὶ βρίσκει, ὅτι οἱ μεγαλύτερες Ἀγγλίδες μυθιστοριογράφοι εἶναι ἡ Φαννὺ Μπέρνεϋ, ἡ Ζ. ν. Ἀουστεν, ἡ Καρλόττα Μπροντὲ καὶ ἡ Γεωργία Ἐλιοτ. Ἡ φήμη τους ἀπλώθηκε πολὺ καὶ τὰ ἔργα τους μεταφράζονται καὶ σὲ ἄλλες γλώσσες. Ἀπὸ τὶς ἄλλες ἀπειρες γυναῖκες, πού γράφουν, ξεχωρίζουν ἡ Κυρία Μπέρντον, ἡ μὲς Καρλόττα Σμιθ, πού τὸ μυθιστόρημά της «Ἡ Ἑμμελίνα ἡ Ὁρφανὴ τοῦ Πύργου» ἐκρίθηκεν ἀπὸ τὴ δύσκολη κριτικὴ σὰν ἔργο πού ἐγγίζει τὰ ὅψη τῆς φαντασίας, ἡ μὲς Φράνς Σέρινταν, ἡ Χάννα Μόρ, πού ἡ ζωὴ της ἦταν σειρά φιλολογικῶν καὶ θρησκευτικῶν θριάμβων καὶ πού ἕνα δράμα της ὅταν ἐπαίχτηκε στοῦ Κόβεντ Γκάρντεν ἔκαμε πολλοὺς νὰ κλάψουν. Τὸ ἔργο της «Ὁ Σέλεμπερ σὲ ἀναζήτησιν γυναικας» ὁ βιογράφος της τὸ χαρακτηρίζει σὰν ἕνα ἀπὸ τὰ πῦρ θρησκευτικὰ μυθιστορήματα, πού ἐγράφηκεν ποτὲ ἀπὸ συγγραφεῖς ἀξίας. Οἱ κριτικοὶ ὅμως δὲν συμφωνοῦν καθόλου στὴν ἀξία τοῦ ἔργου τοῦτου. Ἄλλοι τὸ θέλουν γιὰ μιὰ ἀπὸ τὶς

καλλίτερες σάτυρες τῆς ἄθρησκης κοινωνίας καὶ ἄλλοι τὸ βρίσκουν ἀνεχρὸν καὶ δίχως τάλαντο.

Τὸ μυθιστόρημα τοῦ Τζέιμς Τζούανου «Τὸ πορτραῖτο νέου καλλιτέχνη» ἔχει ἀξιοσημείωτη ἐπιτυχία στὴν Ἀγγλία. Ὁ συγγραφεὺς, νέος Ἰρλανδός, ἐπὶ ἡμέρας τῆς θέσης του ἀνέμεινε σὲς μεγάλες προσωπικότητες τῆς πραγματιστικῆς Ἀγγλικῆς φιλολογίας. Φαίνεται ὅτι ἐμπνέεται περισσότερο ἀπὸ τὸ Ρούσκινο ἢ τὸ Γαλλικὸν ρεαλισμὸν καὶ συγγενεῖται πῶς πολὺ μὲ τὸν Ἀντρέγιερ. τὸ Ζολά ἢ τὸ Φλωμπέρ παρὰ μὲ τοὺς ρεαλιστὰς τῆς Μεγάλης Βρετανίας. Σὲ ὅφους πολὺ καθαροὺς δίνει μιὰν ἀξιοσημείωτη εἰκόνα τῆς ζωῆς τοῦ Δουβλίνου καὶ τῆς καθολικῆς Ἰρλανδικῆς ἐκπαίδευσης.

Ἀμερικανική. — Ὁ περίφημος Ἀγγλὸς κριτικὸς Β. Μπρόντερ γράφοντας γιὰ τὴν νέα Ἀμερικανίδα ποιήτρια μὲς Ἄμν Λόβερ, λέει ὅτι ἀξίζει αὐτὴ νὰ ληθῇ θέσῃ ἀνάμεσα στοὺς μεγάλους ποιητὰς κάθε ἐποχῆς. Ἡ ἀντίληψη πού ἔχει τῆς ζωῆς, ἡ χάρις καὶ ἡ ζωηρότητα τῆς ἐκφράσεώς της, τὸ βάθος τῶν αἰσθημάτων της θὰ κίμουν τὸ ἔργο της ἀθάνατον.

Πορτογαλική. — Στὸ Παρισινὸν περιοδικὸν «La Revue» δημοσιεύτηκε γιὰ πρώτη φορὰ μετάφρασις σὲ στίχους τοῦ μονοπρακτοῦ δράματος «Τὸ δαῖμον τῶν Καρδινάλιων» τοῦ Πορτογάλου ποιητῆ Ἰωάννου Μίντας. Τὸ ἔργο αὐτὸ κρίνεται σὲν ἕνα ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τοῦ σημερινοῦ Πορτογαλικοῦ θεάτρου καὶ εἶναι πολὺ ἀγαπητὸ στὴ λαὸ. Ἀρκετοὺς στίχους τοῦ τοῦ ἐξέρου· ἀπ' ἔξω πολλοὶ στὴν Πορτογαλία καθὼς καὶ στὴ Βραζιλία. Πρωτοπαύστηκε στὸ πρῶτον θεάτρο τῆς Λισβόνας στὴ 1902 κ' ἡ ἐπιτυχία του ἦταν μοναδική. μῆτε ἐλαττώθηκε ποτὲ ὅσες φορές παίχτηκε κατόπι. ἔχει μεταφραστῇ καὶ παιχτῇ μὲ τὴν ἴδιαν ἐπιτυχίαν στὴ Ρουσία, στὴ Γερμανία, στὴν Ἀγγλία, στὴν Αἰσθρία, στὴν Ὀλλανδία, στὴν Ἰσπανία, στὴν Ἰταλία. Ὁ συγγραφεὺς του σήμερα εἶναι ὡς σαράντα χρονῶν τὸν λένε ἕνα ἀπὸ τοὺς πρῶτους γοημῆς π. η. ἑς τῆς σημερινῆς Πορτογαλίας· ἔχει γράψῃ ὡς τώρα ἴσως εἴκοσι ἔργα πολλῆς ἀξίας.

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Νίν. — Θὰ δημοσιεύῃ μὲ κάποιο διάγραμμα τῆς χαρμῶν τοῦ δευτέρου στίχου. — κ. Φ. Μ. Ἀμαλιδά. Καὶ βέβαια, οὐτε ἀξίζουν. Στεῖλε μς ἄλλα νὰ διαλέξουμε. — κ. Θ. Ναυπακτο. Ὁ θυμὸς σου, ὁσο ἄριστος, τόσο κ' ἀδικαιολόγητος. Κακὴ πρόθεσις; Κάθε ἄλλο Καλὴ, παραπολὺ καλὴ μάστιγα. Ἀμα ἀναθεωρήσῃς τὸ θυμὸν σου, θὰ ἴδῃς πόσο ἀδικοῦ ἔχεις. — κ. Π. Ακρ. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ σου λόγια. Δουμάς, μὴ βαριέσαι, νὰ δοκιμάσεις καὶ καὶν θὰ βγῇ μὲ τὸν καρό. — κ. Πράντορ Βόνιτσα. Γιὰ νὰ καταναχτεῖς σὺ περιλάλητο «Σῶμα τῶν Ἀποστόλων» πρέπει νὰ συνεννοηθεῖς πρῶτον μὲ τὸ σωματάκιον τοῦ κ. Βυσσιμζάκη. Τὸ γραφεῖον του βοίσκεται σὺν καφενεῖο «Μαῦρος Γάτος» καὶ γνωρίζουμε δευτικὰ πῶς τὸ Σῶμα δὲ θὰ λάβει μέρος στὴν ἐκστρατεία τῆς Οὐκρανίας. — κ. Φ. Ἀργ. Βόλο. Σ' εὐχαριστοῦμε γιὰ τὰ καλὰ λόγια σου. Θὰ σοῦ στείλουμε τὰ βιβλία. Τὸ διήγημα θὰ δημοσιεύῃ ἀργότερα, μὲ τὴ σειρά του.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Σ. Σκίπη: Ἀπολλώνιον Ἄσμα. (ποιήματα).

Ὁ Νουμᾶς ἀναγγέλλει καὶ κίνησι κάθε νέο βιβλίον, πού δύνῃ ἀντιτυπὰ του θὰ σταλοῦν στὰ γραφεῖά του. Ἀμα σταλῇ ἕνα ἀντίτυπον θὰ τὸ ἀναγγέλλῃ μόνο.

ΕΞΕΔΟΘΗΣΑΝ:

ΟΙ ΓΥΡΙΣΜΟΙ

ΣΥΛΛΟΓΗ ΠΟΙΗΜΑΤΩΝ

ΤΟΥ ΕΩΜΟΥ ΦΙΛΛΥΡΑ

Πωλοῦνται εἰς ὅλα τὰ βιβλιοπωλεῖα.

Δραχ. 3.

ΚΑΠΙΝΑ
ΣΙΓΑΡΕΤΑ

ΜΕΞΗ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΓΕΝΙΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Η μεγαλύτερα Ἑλληνική Ἀσφαλιστική Ἑταιρεία.

Κεφάλαια Δραχ. 5,000,000

Πρόεδρος Διοικ. Συμβουλίου **Γεώργ. Δρακούλης**

ΚΛΑΔΟΣ ΘΑΛΑΣΣΗΣ

Ἀσφάλειαι κατὰ κινδύνων πολέμου καὶ θαλάσσης.

ΚΛΑΔΟΣ ΠΥΡΟΣ

Διευθυντής **Φ. Θ. ΦΩΤΙΑΔΗΣ.**

Γεν. Πράκτορες: **ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ**

Πρακτορεῖον Ἀθηνῶν: Ὁδὸς Σταδίου 34 κ. Δ. ΤΕΡΖΑΚΗΣ

**ΟΙΝΟΙ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΟΙ
„ΜΑΥΡΟΔΑΦΝΗ“
Ε. Α. ΤΟΥΛ**

5. Ὁδὸς Προαστείου 5.

ΔΗΛΩΣΙΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ ΘΑΛΑΣΣΙΩΝ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

Φέρεται εἰς γνῶσιν ὅτι ἡ πληρωμὴ τοῦ ὑπ' ἀρ. 1 τοκομεριδίου ὁμολογιῶν τοῦ ἐκ δρ. 11.000.000 δανείου τῆς ἡμετέρας Ἑταιρίας ἀρχεται ἀπὸ τῆς 2 Ἰανουαρίου 1919 καὶ θὰ ἐνεργῇται καθ' ἐκάστην 10 — 12 π. μ. καὶ 4—6 μ. μ. εἰς τὰ γραφεῖα αὐτῆς.

Ἐπίσης παραλαμβάνονται ὅσοι τυχὸν δὲν ἀντήλλαξαν τοὺς προσωρινούς των τίτλους, ὅπως προσέλθωσι καὶ ἀνταλλάξωσιν αὐτοὺς διὰ τῶν ὁριστικῶν τοιούτων.

Ἐν Πειραιεῖ, τῇ 27 Δεκεμβρίου 1918.

Ἐντολῇ τοῦ Δ Συμβουλίου

Ὁ Γεν. Διευθυντής
Α. ΠΑΛΗΣ

ΘΥΕΛΛΑ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗ-
ΜΙΟΥ-27—
Διεύθυνσις ΠΡ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ
ΠΟΤΑ-ΔΙΚΕΡ-ΜΕΖΕΔΕΣ
ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΡΥΑ ΦΑΓΗΤΑ

ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΕΔΡΑ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ

ΤΗΛΕΓΡΑΦΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ
«ΑΘΗΝΑΪΚΗ»

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΞ ΟΛΟΚΛΗΡΟΥ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡΧ. 60,000,000

ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑΤΑ :

ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ: Ἀθῆναι, Ἀγρίνιον, Βόλος, Ἡράκλειον, Θεσσαλονίκη, Ἰωάννινα, Καβάλλα, Καλάμαϊ, Λάρισα, Λήμνος (Κάστρον), Μιτυλήνη, Νάξος, Πάτραι, Πειραιεύς, Ρέθυμνος, Σάμος (Βαθὺ καὶ Καρλόβασι), Σύρος, Τρίπολις, Χανία, Χίος.

ΕΝ ΤΟΥΡΚΙΑ: Κων/πολις (Γα' ατὰ καὶ Σταμπούλ), Σμύρνη.
ΕΝ ΑΙΓΥΠΤΩ: Ἀλεξάνδρεια, Κάϊρον.
ΕΝ ΚΥΠΡΩ: Λεμεσός.
ΕΝ ΑΓΓΛΙΑ: Λονδίνον, 22 Fenchurch Street.
ΕΝ ΓΑΛΛΙΑ: Μασσαλία, 33, Rue de la Darse.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ ΚΑΘ' ΟΛΗΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ι. ΚΟΥΝΤΟΥΡΙΩΤΗΣ, Ἀντιπρόεδρος. ΙΑΚΩΒΟΣ ΜΠΟΝΝΙΕ, Ἐντεταλμένος Σύμβουλος.
Γ. ΑΒΕΡΩΦ, Κ. ΒΕΡΟΥΓΚ, ΣΤ. ΕΥΓΕΝΙΔΗΣ, Δ. ΖΑΡΙΦΗΣ, Π. ΚΑΡΑΠΑΝΟΣ, Μ. ΔΑΣΚΑΡΙΣ, Κ. ΝΙΚΟΛΑΪΔΗΣ
ΒΑΡΩΝΟΣ Α. ΔΕ ΝΕΦΑΙΣ, Ι. ΠΟΛΙΤΗΣ, Ε. ΡΟΔΟΚΑΝΑΚΗΣ.
Γενικός Διευθυντής: **ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΗΛΙΑΣΚΟΣ.**

Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΑΘΗΝΩΝ

Ἐκτελεῖ προεξοφλήσεις ἐμπορικῶν γραμματίων καὶ εἰσπραξίαις τοιούτων ἐν Ἑλλάδι καὶ τῷ ἐξωτερικῷ.
Ἀγοράζει καὶ πωλεῖ ξένα νομίσματα καὶ χαρτονομίσματα.
Ἐκδίδει πιστωτικὰς ἐπιστολάς καὶ ἀναλαμβάνει τὴν ἀπάνταχό ἀποστολὴν χρηματικῶν ποσῶν διὰ τηλεγραφικῶν ἢ ταχυδρομικῶν ἐντολῶν.

Ἀνοίγει πιστώσεις ἐπὶ φορτωτικῶν. Δέχεται τίτλους πρὸς φύλαξιν εἰσπράττει τοκομερίδια καὶ κληρωμένους εἰς τὸ ἄρτιον τίτλους, ἐκτελεῖ χρηματιστικὰς ἐντολάς, δέχεται ἀνεξόδως ἐγγράφους εἰς νέας ἐκδόσεις καὶ ἐν γένει ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐπὶ τίτλων ἐργασίαν· ἀνταλλαγὰς, εἰσπράξεις δόσεων, ἀσφαλείας κατὰ τῆς εἰς τὸ ἄρτιον κληρώσεως κτλ.

Χορηγεῖ δάνεια ἐπὶ τίτλων

Ἐκτελεῖ παντὸς εἶδους ναυτιλιακὰς ἐργασίας· ἀγορὰς καὶ πωλίσαις ἀτμοπλοίων, ἀσφαλείας ἐναντίον παντὸς κινδύνου, θαλάσσης καὶ πολέμου, ἐπὶ ἀτμοπλοίων, ἐμπορευμάτων,

τίτλων, ναυλώσεις ἀτμοπλοίων διαλ' ὁμὸν πλοιοκτητῶν ἢ φορτωτικῶν· εἰσπράξεις συμβολαίων ἀσφαλείας καὶ ἀποζημιώσεων ἐξ ἀπωλείων ἢ ἀβαραίων κ.τ.λ. κ.τ.λ.

Ἀνοίγει τρέχοντας λογαριασμούς καὶ δέχεται χρηματικὰς καταθέσεις.

Ὁψεως ἐπὶ τόκῳ 3 0/0 ἑτησίως καὶ
ἐπὶ προθεσμίᾳ: 3 1/2 0/0 ἑτησίως διὰ τὰς ἀποδ. μετὰ 6 μῆνας
4 0/0 διὰ τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἑν ἔτος καὶ
5 0/0 διὰ τὰς μετὰ δύο ἔτη καὶ ἐπέκεινα ἀποδ.

Ἐχει εἰδικὴν ὑπηρεσίαν Ταμειντηρίου ἐπὶ τόκῳ 4 0/0 ἑτησίως.

Ἐχει εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινοῦ, ὑπὸ πάντας τοὺς ἐπιθυμητοὺς ὁρους ἀσφαλείας, ὑπηρεσίαν ἐνοικιάσεως σιδηρῶν διαμερισμάτων ἐν τῷ θησαυροφυλακίῳ τῆς, ἐπὶ ἐνοικίῳ ἀπὸ Δρχ. 20. — ἑτησίως καὶ ἄνω. Εἰδικὴ κλεῖς παραδίδεται εἰς ἕκαστον πελάτην δι' ἧς οἷτος καὶ μόνος δύναται ν' ἀνοῖξῃ τὸ π' αὐτοῦ ἐνοικιασθέν διαμέρισμα.

ΚΟΛΩΝΙΑ ROYAL

Χημικὸν Ἑργαστήριον Ἀθηνῶν ΖΑΧΑΡΙΑ
ΟΔΟΣ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΥΠΟΚΑΤΑΣΤΗΜΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα ἰδρύθη ὑπὸ τῆς Ἑθνικῆς
Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὑπὸ πολλῶν
ἄλλων κεφαλαιούχων

Κεφάλαιον Μεταχικὸν Δρ. 6,000,000
Καταβεβλημένον » 1,500,000
Ἀποθεματικὸν » 1,820,000

ΕΡΓΑΣΙΑΙ

- Ἡ Λαϊκὴ Τράπεζα πωλεῖ συνάλλαγμα πρὸς τὸ ἐξωτερικὸν καὶ ἀγοράζει ἐπιταγὰς. (Chèques) ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ
- Εἰσπράττει γραμμάτια τρίτων καὶ τοκομερίδια.
- Πωλεῖ καὶ ἀγοράζει παντοῦ εἶδους, χρωμάτων καὶ λαχειοφόρους ὁμολογίας.
- Χορηγεῖ δάνεια ἐπὶ ἐνεχρήφ κοσμημάτων.
- Δέχεται καταθέσει εἰς πρώτην ζήτησιν, ἐπὶ προθεσίμῃ καὶ καταθέσει τραπεζικῆς.
- Ἐν γένει δ' ἐκτελεῖ πᾶσαν ἐργασίαν τραπεζικὴν καὶ φιλανθρωπικήν.

Γενικὸς Διευθυντὴς: Δ. ΛΟΒΕΡΔΟΣ

ΓΕΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΚΕΦΑΛΑΪΟΝ ΚΑΤΑΒΕΒΛΗΜΕΝΟΝ ΔΡ. 3,000,000

Διευθύνων Πανεπιστημίου 2

Α. ΤΡΑΠΕΖΙΤΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Προξοφίσεις, δάνεια καὶ ἀνοικτοὶ λογαριασμοὶ ἐπὶ ἐνεχρήφ τίτλων. Δάνεια ἐπὶ ἐνεχρήφ ἐμπορευμάτων καὶ ἐνεχρήφ γράφων Γενικῶν Ἀποθηκῶν. Ὑπερεῖς ἐπιτελωνισμοῦ, πιστοληπτικῆς καὶ πωλίσσεως ἐμπορευμάτων διὰ ἄλλα εἰσιματα τρίτων. Ἐκτέλεσις ὑποθηκωτικῶν χρηματισμῶν. Ἀνοικτοπιστώσεων ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ (crédits confirmés) ἑλθοσὶ δανείων.

Β. ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑΙ ΕΡΓΑΣΙΑΙ

Μελέτη, ἵδρυσις καὶ ὁργάνωσις καὶ ἄλλων ἑτοιμῶν πρὸς ἐκτέλεσιν ἔργων βιομηχανικῶν, ἐμπορικῶν, μεταλλευτικῶν, συγκοινωνία, καὶ τεχνικῶν. Στατιστικαὶ καὶ οἰκονομικαὶ μελέται.

Ὁρεα συναλλαγῶν 8,30 μέχρι 12,30 μ. μ

„ΠΥΡΣΟΣ“

ΜΗΝΙΑΙΑ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΕΚΔΟΣΗ

Διευθυντὴς: ΠΑΝΟΣ Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΟΔΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ 4

Ὁ «Πυρσός» εἶναι τὸ φιλολογικὸ ὄργανο τῶν νέων. Βγαίνει κάθε μῆνα καὶ πουλιέται σ' ὅλα τὰ κιάσματα καὶ τὰ κεντρικώτερα βιβλιοπωλεῖα 1 δρ. τὸ τεύχος. Ἡ συνδρομὴ του εἶναι 8 δρ. γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ φρ. γ. 10 γιὰ τὸ Ἐξωτερικόν.

ΠΕΙΡΑΪΚΗ ΘΑΛΑΣΣΑΣΦΑΛΕΙΑ

ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΜΕΤΟΧΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΔΡΑ ΕΝ ΠΕΙΡΑΙΕΙ

Κεφάλαιον καταβεβλημένον δραχ. 2,000,000

Ἐγκειμένη διὰ Βασιλικὴν Ἀπατάγματος

Πρόεδρος Δ. Συμβουλίου **Α. Παναγιωτόπουλος**
(Δήμαρχος Πειραιῶς)

Γεν. Διευθυντὴς **Γρηγ. Φραγκοπούλου**

Ἀσφάλεια κατὰ κινδύνων Πολέμου καὶ Θαλάσσης ἐπὶ ἀτμοπλοίων, ἱστιοφόρων, ἐμπορευμάτων κλπ.

Γραφεῖα ἐν Πειραιεὶ Ἀδελ. Φραγκοπούλου
(Πλατεῖα Θεμιστοκλέους)

Ἐν Ἀθήναις: **Υἱὸν Ι. Ρούσσου** (Πανεπιστημίου 47).

ΑΣΦΑΛΕΙΑΙ

ΠΡΟΝΟΙΑ

ΠΥΡΟΣ □□□□

ΘΑΛΑΣΣΗΣ □

ΠΟΛΕΜΟΥ □□

ΣΥΝΑΠΤΟΝΤΑΙ:

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ ὑπὸ τῶν κ. κ.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Διευθ. Πανεπιστημίου Τηλ. 4-00
Β. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ & ΚΡΑΛΛΗ, ὁδὸς Καπνικαρέας 1^η » 4-00
Α. ΔΕΝΑΣ & ΣΙΑ, ὁδὸς Σταδίου 11 » 8-00
Ν. ΘΩΜΑΪΔΗΣ, ὁδὸς Σταδίου 58 »

Ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ ὑπὸ τῶν κ. κ.

ΛΑΪΚΗ ΤΡΑΠΕΖΗΣ, Διευθ. Μαρτῆς Στῶς Τηλ. 1-00
Κ. ΣΑΛΑΚΩΣΤΑΣ, Διευθ. Σωκράτους 68 » 2-00
ΣΠΟΥΡΓΙΤΗ, ΠΑΡΡΗ & ΣΙΑ, Μαρτῆς Στῶς 24 » 3-00
ΑΔΕΛΦΟΝ ΣΑΡΑΝΤΗ, Μέγαρ. Σπυρδωγῆς » 2-40
ΠΕΡΡΩΝΙΟΥ & ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ, Πλ. Καρτελάνης 12
ΣΑΪΡΗ & ΠΟΝΤΙΚΟΥ, ὁδὸς Σκουζῆ 1 »

καὶ ὑπὸ τῶν ΓΕΝΙΚΩΝ ΠΡΑΚΤΟΡΩΝ:

Ἐν Ἀθήναις **Πατρικίου Δάνου & Σία**

Ἐν ΑΘΗΝΑΙΣ
Πατρικίου Δάνου & Σία

Ἐν ΠΕΙΡΑΙΕΙ
Πατρικίου Δάνου & Σία

Νεάνιδες! ἀπὸ 6 — 20 ἐτῶν.

Θέλετε νὰ εἰσθε ὑγιεῖς, νὰ διατηρῆτε τὴν ὁραότητα τοῦ σώματός σας, νὰ ἔχητε χάριν Παρισινήν; Ἀγοράσατε τὸν ὀρθοπαιδικὸν κορσὲ

«Juvenil»

εἰς τὸν Φαρμακευτικὸν Οἶκον «ΑΡΕΤΑΙΒΙΟΝ», ὁδὸς Σταδίου 44.

Ἐκεῖ θὰ εὑρῆτε ἐπίσης ὅλα τὰ μοντέλα τοῦ Δόκτορος Marquay τῶν Παρισίων εἰς πλοσίαν σιλογήν.